

САМУРДИН

ссс

«Магьарамдхуьруьн район» МР-дин общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета МР «Магарамкентский район».

Тешкилайди: «Магьарамдхуьруьн район» МР.

Газет 1951- йисалай акъатзава. № 32 (7748) киш, 1-август, 2015- йис. Къимет 6 манат.

ФОРУМ

НАРКОМАНИЯДИЗ АКСИ ЯЗ

29- ИЮЛДИЗ Магьарамдхуьре авай Россиядин халкъарин адетдин культурадин центрда «Дидеяр наркоманиядиз акси яз» лишандик кваз члехи форум кыле фена. Форумда райондин администрациядин жавабдар работникри, хуьрерин администрацийрин кылерин, райондин школайрин социальный педагогри, культурадин идарайрин работникри ва са жерге патарай атанвай мугьманри иштиракна.

Ам сифте гаф рахуналди «Магьарамдхуьруьн район» МР-дин кыл Фарид Загьидинович Агьмедо-

авай отделдин начальник Фейзудин Сефералиева республикадин делилрай аквазвайвал абурун учетдал алай наркоманрин къадар 6000-далай виниз хъана, абурукай 231 кас дишегьлияр я. УФСКН-дин отделди райондин къайда хуьзвай органрихъ галаз наркоманиедин вилик пад къуни мураддалди къетлен кваллах тухузва.И карда агъалийрин патай са кумекни авачирди лагъана.

Ахпа рахай форумдин тешкилатчи «Гъажи Давуд» общественный региональный гье-

Глава Республики Дагестан Рамазан Абдулатипов поздравил главу МР «Магарамкентский район» Фарида Ахмедова и в его лице всех жителей Магарамкентского района с Днем Конституции Республики Дагестан

«Конституция Республики Дагестан – важнейший исторический документ, закрепивший статус Дагестана как единой и неделимой части Российской Федерации, учитывающий исторические и культурные особенности нашей республики.

Позитивные перемены, произошедшие в стране, курс на обновление и опережающее развитие республики приближают нас к реализации ценностей и норм Конституции Республики Дагестан, способствует повышению эффективности функционирования органов власти, развитию демократии, укреплению согласия и взаимопонимания между народами Дагестана.

Желаю Вам мира и благополучия, успехов и достижений во благо Дагестана и России» - говорится в тексте поздравления.

ва ачухна. Вичин рахунра Фарид Загьидиновича къейд авурвал, къенин юкъуз наркомание са жерге маса месэлайрихъ галаз хаталуди яз амазма. Наркоманиедихъ галаз женг члугун тек са къайда хуьзвай органрин ваъ, гьаки чи виридан буржи я. И тегьуьн гьар са хизандихъ галукьун мумкин я.Гъавилляй дишегьлийри,дидейри и женгиник чпин лайихлу пай кутуна кIанда. Дидейрин гафарин, гьерекатрин таъсир зурба я.

Гуьгьунлай анал рахай РФ-дин ФСКН-дин Дагьустанда авай Управлениедин начальник, полициядин генерал-майор Энрик Муслимова ва наркотикрин гуьзчивал тухузвай федеральный къуллугьдин управлениедин Магьарамдхуьре

рекатдин председатель Набир Агьмедова, М. Гъажиеван тIварунихъ галай юкъван школадин социальный педагог Нурмина Буржалиевади, райондин общественный палатадин председатель Агъадаш Нагьметуллаева, лайихлу пенсияда авай майор Абдуллагь Байрамова акъалтзавай несиладиз сифте нубатда хизанра диде-бубайри, школайра малимри тербия гунилай, абурухъ галаз гьар жуьре месэлайрай суьгьбетар авунилай, абуру пис-хъсандан гъавурда тунилай гзаф аслу тирди лагъана.

Эхирдай Фарид Загьидиновича форумдин тешкилатчийриз, иштиракчийриз чухсагьул малумарна.

Литературадин йис

Ражадуллагъ САЛМАНОВ

И шиир чи рикI алай,чна гъур-метзавай, яргъал йисара аялриз тербия, чирвилер ганвай,рикI михъи,мез ширин малим Асланов Жабраил Агъа-мирзоевичаз бахшзава.

Гъар са касдихъ вичин михъи рикI ава,
Хабар къадай ви гъалдикай гъикI ава.
Гъабурукай сад я малим Жабраил,
ЧIалал гъизвай жегъил жаван,чи несил.

Инсанрин арада ам инсан я,
Дережаяр а касдин лап къакъан я.
Ава вичихъ билбилдихъ хъиз ширин мез,
Хабар къадай ви гъалдикай патав къвез.

Малим хъана тарсар гана балайриз,
Элкъуърна чун лув гуз физвай дурнайриз.
Адан ширин меци лувар кутуна,
Балайрикай духтур, малим авуна.

Гъаким хъана къунач ада вич вине,
Садаз стха, муькуьдаз лугъуз амле.
Бес инсандихъ ихътин мез хъун бахт тушни?
Ам Аплагъди адаз ганвай тахт тушни?

Сагърай,малим ,экуь хъурай ви рекъер!
Гъа вун къекъвей рекъе цада за цуьквер.
Чун паталди гъакъван зегъмет чIугунвай,
Чи рикIерик ашкъи гъевес кутунвай.

Малим экв я, нур я гъвечи вилерин,
Малим къуват, гуж я къуьлуьн цIирерин.
Акъудзавай къуьлуьн цIирер винелди,
Гъар тарсуна ширин рахаз мецелди.

Яргъал йисар гурай, малим ,ви чандиз!
Ви рикI тирвал,ваз кланивал клубандиз.
Бахт, берекат хъурай кIвале хизандиз,
Чун шад я вал, азиз малим Жабраил.

Мукаил АГЪМЕДОВ

**ЧИЛИХЪ ГАЛАЗ
СУЪГЪБЕТ**

Винел эллер кIватI хъуналди,
Чил, ваз пара залан я жал?
Рехъ акъуддай бульдозеррин,
Къати сесер даклан я жал?

ТIурфанрини саврухри вун,
Гатуналди тIар жезвани?
Гъайкалар хъиз хкаж жезвай.
Дараматар пар жезвани?

Ви хур падиз цин чешмеяр,
Авахъналди хер жезвачни?
Залзалайри зурзурайла,
РикIяй чIехи фер къвезвачни?

-Винел эллер артух хъун ваъ-
Яракъар хъун залан я заз.
Бульдозеррин къати сес ваъ-
Тупарин сес даклан я заз.

Хиянатчи гъар бендедиз,
Пай тахъуй зи накъварикай.
Закай хийир къачун тийир.
Кас магърум хъуй ракъарикай.

ТIурфанри ваъ, саврухри ваъ,
Дявекарри гатазва зун.
Ватандиз чан гайибурун,
Мецелай къе рахазва зун.

ПОЭЗИЯДИН ТЕАТР АЧУХНА

РД-ДИН КЫЛИН ва Гьукуматдин Администрациядин пресс-кьуллугьдин ва информациядин управленийди хабар гузайвал, 21-июлдиз Дагъустан Республикадин Кьил Рамазан Абдулатипов РД-дин культурадин министр Зарема Бутаева ва РД-дин писателрин Союздин правленийдин председатель Мегьамед Агьмедовни галаз Махачкьалада кардик кутазвай, «Пушкиналай Гьамзатовал кьведалди ва...» тIвар ганвай Поэзиядин театрди фена. Ам алай йисан 26- июлдиз шадвили галара ачухна.

Россиядин Федерациядин Президент Владимир Путинан Указдалди уьлкведа 2015-йис Литературадин йис яз малумарнава. Махачкьалада Поэзиядин театр ачухун (ам тешкилунин теклиф гайиди Дагъустандин Кьил Рамазан Абдулатипов я). Россиядин обществодин фикир литературадал ва ктабар кIелунал желб авунихъ элкьурнавай кIвалахдин руьгдихъ ва метлебдихъ, са шакни алачиз, кьазвай кар я.

Театрдин дараматриз килигай Рамазан Абдулатипов рази яз амукьна, гьа са вах-

тунда ада концертрин залдиз талукъ яз вичин кьейдерни авуна. Ам имарат ачухдай юкьуз кьалурун фикирдиз кьачунвай махсус серенжемдин репетиция кьиле физвай тегьердизни килигна.

Театрдин кьайдада тешкилзавай и мярекат кьиле ту-

хунин карда республикадин театррин, Дагъустандин государстводин операдинни балетдин театрдин, государстводин кьуьлерин «Лезгинка» тIвар алай академический лайихлу ансамбльдин», «Дагъустандин жегьилар» ансамбльдин, государстводин халкьдин музыкадин алатрин оркестрдин 50 далай виниз артистри, студентри иштиракна. И серенжемда иштиракзавайбурун арада республикадин вири халкьарин векилар авай. Абуру чпин дидед чIаларал шириар кIелна.

Поэзиядин театр виликдай республикадин жаванрин А.С. Пушкинан тIварунихъ галай библиотека, гуьгьуьнлай РД-дин, «Музей заповедник», «Дагъустандин хуьр» этнографический комплекс ГБК аваз хьайи дараматда ачухна. Театрдин кьилин мурадар обществодин фикир литературадал ва кIелунал желб авуникай, поэзиядиз чи ватандашри ийизвай интерес артухаруникай, поэзиядин эсерар кIелуни адетар кIвачел ахкьалдаруникай гележегда культурадин алакьяр гегьеншаруникай ва Дагъустандин поэзия республикадин сергьятрилай кьерехрани машгьур авуникай ибарат я.

КЪАМУН, КЪАЙДА ХУЪЗВАЙ ЖЕГЬИЛ

МАГЪАРАМДХУЪРУЪН райондин Буткьазмайрал яшамеш жезвай Рагьимоврин хизанда 3 аял чIехи жезва. Буба Рагьимов Нуруллагь, бедбахтвилик акатна, рагьметдиз фена. КIвалин дердияр адан гада Сергеян хивез аватна.

Буткьазмайрин юкьван школа хьсан кьиметар аваз акьалтIарай Сергей вичин рикI алай пеше кьачун патал Краснодар шегьерда авай Россиядин МВД-дин университетдиз гьахьна. Анаг акьалтIарай жегьил офицер Магьарамдхуьруьн РОВД-дин участковый уполномочийвиле тайинарна. Гьа икI, 5 йисни зур хьанва Сергея вичин хайи районда къанун, кьайда хуьз.

И йикъара ам зур йисуз авур кIвалахдин гьахъ-гьисаб гваз вичин хуьруьн жемьатдихъ галаз гуьруьшмиш хьана.

Магьарамдхуьруьн райондин ОУУП-дин ва ПОН-дин начальниквиле кIвалахзавай полициядин полковник Т. Д. Агьаева, райондин кьилин куьмекчи З.Э. Азимов, хуьруьн кьил Р. А. Урдуханова, агьсакьалри, жегьилри Сергея диндин экстремизмдин, наркоманиядин, ичкибазвили аксина тухузвай кIвалахдиз еке кьимет гана.

КIвалахда агалкьунар хьуниз килигна, ам старший лейтенантвили чиндиз ва Гьуьрметдин грамотайриз лайихлу хьанва.

Эхирдай Сергея ва атай мугьманри жемьатдин суалриз жавабар гана.

Желил ЖЕЛИЛОВ.

«АБУРУН ХИВЕ ЕКЕ ЖАВАБДАРВАЛ АВА»

КУЪРУЪ КЪЕЙД.

Къагъир Туьменбегович ЭСЕДУЛЛАЕВ 1972-йисан 26-июндиз Магъарамдхуьруьн райондин Оружбайрин хуьре дидедиз хъана. Ана школа акъалтларна, 1990-1992- йисара Советрин Армиядин жергейра къуллугъна. Дагъустандин педуниверситетдин физкультурный факультет, Дондал алай Ростовда Россиядин МВД-дин юридический институт акъалтларна.

Вафалу уьмуьрдин юлдашдихъ галаз 2 велед тербияламишзава.

ЭХИРИМЖИ ВАХТАРА секинвал амач. Виринра гъалар къвердавай къизгъин жезва. Ягъунар, къиникъар, хъиткъинарунар, тарашунар адетдиз элкъвенва. Къайдаяр хуьдай органрин къуллугъчийрин къадар, гъакни мажибар ва жавабдарвални артухарнава. Тахсиркарвилерин вилик пад къун ва гуьзчивал тухун патал уьлкведа, гъак чиреспубликадани жуьребажуьре къурулушар тешкилнава, гъардаз вичиз хастир везифаяр тайинарнава.

И йикъара зун Дагъустан Республикадин МВД-дин УОООП-дин (Управление организации охраны общественного порядка) ОООКСП-дин (отдел организации охраны конвоирования спецучреждений полиции) начальник, полициядин подполковник Къ. Т. ЭСЕДУЛЛАЕВАХЪ галаз гуьруьшмиш хъана ва адавай и махсус къуллугъдикай суьгъбет авун тлалабна.

-Къагъир Туьменбегович, заз ван хъайивал, вун хайи йикъахъ галаз алакълалу яз ви уьмуьрда еке дегишвилер хъанва. Сад лагъайди, ваз полициядин подполковник-

вилин чин ганва, къвед лагъайди, вун жавабдар отделдин начальниквиле тайинарнава. Мубаракрай!
Чухсагъул!

-Садлагъана ихътин суал гунай багъишламиша: вун милициядин органриз дуьшуьшдай акъатай кас яни, тахъайтла, мурад аваз?

-Дуьз лагъайтла, заз сифтедай милициядикай хабар авачир. Зун аял члавуз малимдиз Аллагъдиз хъиз килигдай. Зи къастни малим хъун тир. Диде-бубадини зи майилвилерал разивалзавай. Гъа икI юкъван школа акъалтларай зун ДГПУ-дин физкультурный факультетдик экечIна. Са акъван вахтни алатнач, зун шегъердин секинсуз уьмуьрдихъ галаз вердиш хъана. Комсомолдин оперативный член яз, зун дежурствойра, рейдера жезвай. Бирдан чинер алай формадал рикI ацукъна. Гъа икI, са йисалай лекцияри дад хъанач. ДГПУ-да клелун «гадарай» (2- курсунай заочно вахчунай) зун гуьгъуьллувилелди РД-дин МВД-дин къенепатан крарин органриз- милициядин конвойдин батальондиз кIвалахал

фена.

-Ви къуллугъ квелай башламиш хъана?

-Милициядин сержант яз, за тахсиркарвал авунай шак физвайбур, тахсирлу ийизвайбур судриз, гъанайни элкъвена СИЗО-диз хутахзавайбурун батальонда (сержант яз) кIвалахиз башламишна. Саки къад йисуз къуллугъдин гуьрарай виниз - отделенидин, ахпа взводдин командир, ст. дежурный, батальондин командир. Гъа икI- майордал къведалди. Алай йисан мартдиз РД-дин МВД-дин министрдин приказдалди полициядин подполковникдин чинда аваз зун махсус отделдин начальниквиле тайинарнава.

-Отдел шумуд касдикай ибарат я ва куьн квел машгъл жезва?

-Санлай къачурла, отдел республикадин ИВС-рал (инспекция временного содержания), махсус приемникрал, конвойный подразделенийрал гуьзчивалдай 8 къуллугъчидикай ибарат я. Дагъустанда алай вахтунда 4I ИВС (тахсирлу ийизвай ксар, судрин къарарралди хканвай агъалияр вахтунда хуьзвай чка) 2

спецприемник кардик ква. Чи кьуллугъчийри, чкайрал физ, ИВС-ра авайбуруз гьихьтин шартлар яратмишзаватла, абурун ихтиярар члурзавани авачни ...ахтармишзава, серенжемар кьабулзава.

-Анра ацукъарзавай ксар гьихьтинбур я?

-Административный кьайдада хканвайбур, кьуна дустагнавайбур ва икI мад.

-Абур ана шумуд юкьуз тазва.

-Тахсирлу ийидалди 10 юкьуз абур гьа и махсус чкайра (ИВС-да) тазва. Ахпа силис тухудай чкайриз (СИЗО-яр) акьудзава.

-Виликрай мед-вытрезвителар авай. Пиянбур, гьанриз хутахна, экуьнахъ пиянвал ала-тайла, жермени авуна, ахъайзавай. Бес гила?

-Дугъриданни, мед-вытрезвителар амач. Къе пиянбур, пиян гьалда аваз кьайдаяр члурзавайбур полициядин кьуллугъчийри судриз тухузва. Судьяди административный кьайдада тайин суткайра дустагъ авунин кьарар акьудна, ИВС-диз рекъе твазва.

-Анра хуьнин кьайдаяр ва шартлар гьихьтинбур ятIа лагъанайтIа кланзавай.

-Тахсиркарвилер авунай шак физвайбур ва тахсирлу ийизвайбур дустагъра хуьниз талукъ кьайдаяр ва шартлар махсус законди тайинарнава.

-ИВС-им тайин (режимдин) кьайдаяр авай идара я. Гьавилляй адан территорияда кьенепатан клеви кьайда, кьилди кьачуртIа, тахсирлу ийизвайбур кьабулунин, абур ка-

мерайриз паюнин, абурув гвай шейэриз килигунин, шикилар ягьунин кьайда тайинарнава. Идалайни гьейри, законда ИВС-ра тахсирлу ийизвайбуру чеб тухунин кьайдаяр, абуруз аниз гьидай ва недай шейэрин (пек- парталдин, продуктин, кIвачин кьапарин, посылкайра аваз кьачунин, гьакIни абуруз пулдихъ ийидай кьуллугърин ва икI мад) кьадарар тайинарнава.

-ИВС-ра авай тахсирлу ийизвайбуруз гьихьтин ихтиярар ава?

-Месела, чпиз авай ихтияррин ва мажбурнамайрин, дустагъ авунвай чкада хуьнин, арза- ферзе кхьинин гьакьиндай малуматар кьачудай, анра хсуси хатасузвал хуьн истемишдай;

-муковьа кьилийрихъ галаз алакьа хуьдай;

-уголовный делодиз талукъ документар, лентиниз кьачунвай шейэр (записар) вичив хуьдай;

-вич дустагъ авунин гьахъ-батIулвал тайинарун патал тайин чкайриз, гьатта суддизни арза ийидай;

-пулсуз недай - хьвадай шейэр кьачудай, 8 сятда ахвар ийидай, ийкьа са сятинилай тIимил тушиз сейр ийидай, ИВС-дин библиотекадикай менфят кьачудай ва икI мад.

-ИВС-ра дустагнавайбур гьикьван вахтунда тазва?

-Россиядин Федерациядин УПК-дин 94-статьядин бинедаллаз тахсирлу ийизвайбур, тахсиркарвал авунай шак физвайбур анра 48 сятдилай гзаф кьадай ихтияр авач. Ахпа абур тахсирлу ийизваз хьайитIа, СИЗО-риз тухузва. Гьа са вахтунда силис тухун патал следственный изоля-

торрай гьизвайбур вацра 10 ийкьалай геж тушиз тазва.

-Юлдаш подполковник, ИВС-рай тахсирлу ийизвайбур катая ва я абуру кьайдаяр хуьдай органрин кьуллугъчийрал гьужумай дуьшуьшар авани?

-Чалишмишвал авур сад-кьве дуьшуьш квачиз, зи девирда ахьтин агьвалатар хьанач. Кьайдаяр хуьдай органрин работникрин уяхвили, гьакIни махсус кицIери куьмек гузва.

-Вуна конвойдин кьуллугъни куь кьурулушдик акатзава лагъанай, Адан везифаяр гьихьтинбур я?

-Конвоирование лагъайла, -им полициядин махсус нарядри тахсирлу ийизвайбур талукъ чкадиз агакьарун лагъай чIал я. Мадни ачухдиз лугьун хьайитIа, конвой-им са вуж хьайитIани гьужумдикай хуьн ва я катуниз рехъ тагун патал галаз фидай, ам тухудай яракьлу ксарин десте я.

Адан везифайрикай рахун хьайитIа, кьилинди дустагнавай ксар вахтунда тайин чкадив (месела, силисдин изоляторриз, гьанрай судриз ва икI мад) саламатдиз агакьарун я. Гьа са вахтунда и ва я маса чкадиз тухузвайбур катунин вилик пад кьазва, абур азад авун патал чалишмишвал ийизвайбур кьазва. Абур чкайрал саламатдиз агакьарун патал махсус автомобилра, вагонра, кьезил машинра, гьакI яхдизни тухузва. И жигьетдайни конвойрин хиве еке жавабдарвал ава...

-Итижлу суьгьбетдай чухсагул.

(«Л.Г»).

СЕССИЯ РАЙОННОГО СОБРАНИЯ

30- ИЮЛЯ в зале администрации муниципально-го района состоялась очередная сессия депутатов Районного Собрания МР «Магарамкентский район». На сессии депутатов муниципального района «Магарамкентский район» рассмотрели следующие вопросы:

1. Положение о порядке проведения конкурса по отбору кандидатур на должность главы муниципального района «Магарамкентский район».

2. О внесении изменений в решение Собрания депутатов МР «Магарамкентский район» от 30.12.2014 г. №201-Всд.

3. О внесении изменений и дополнений от 30 декабря 2014 года №198-2015

год и на плановый период 2016-2017 годов»

4. О внесении изменений в решение Собрания депутатов МР «Магарамкентский район» от 25 марта 2015 г. №210V-СД «О передаче органам местного самоуправления сельских поселений муниципального

района «Магарамкентский район» осуществления части полномочий по вопросам местного значения муниципального района».

5. О согласии на создании инвестиционной площадки на территории муниципального района «Магарамкентский район»

ОУФМС России по Республике Дагестан в Магарамкентском районе Уважаемые граждане Магарамкентского района!

В ЦЕЛЯХ РЕАЛИЗАЦИИ Федерального закона от 04.07.2014г № 142-ФЗ «О внесении изменений в статьи 6 и 30 ФЗ «О гражданстве Российской Федерации» и отдельные законодательные акты Российской Федерации» доводим информацию до населения, что 31.12.2015г. истекает срок льготного режима подачи уведомлений некоторыми категориями российских граждан, состоящими в гражданстве стран Содружества Независимых Государств. Граждане стран Прибалтики, Украины, Грузии должны были уведомить до 03.10.2014г.

Обращать внимание лиц, приобретших Российское гражданство (с 1992- 2014г.г.) в заявительном порядке и реально не оформивших выход из иного гражданства (ввиду отсутствия при приеме в Российское гражданство до 01.07.2002г. требований о выходе из иного гражданства, либо заявления о выходе носили декларативный характер, либо выход не требовался в силу действующих международных соглашений (Туркменистан, Таджикистан) о возможном наличии (сохранении) у них иного гражданства. Разъяс-

нять, что наличие (сохранение) у них иного гражданства связано с тем, что порядок и условия выхода из иного гражданства регулируется законодательством того государства, в гражданстве которого такие люди состоят.

Во избежание привлечения к уголовной ответственности (ст.330.2 УК РФ), в ситуациях, когда паспорт иностранного государства закончился либо утерян, либо Российское гражданство приобреталось по паспорту гражданина СССР образца 1974г. со штампом о принадлежности к иному гражданству рекомендовать направлять уведомления о возможном наличии у них иного гражданства, обращаться в соответствующие полномочные органы иностранного государства за уточнением имеется ли у них иное гражданство и получением соответствующих справок об отсутствии у них иного гражданства.

В случаях отсутствия регистрации по месту жительства на территории России и преимущественного проживания за пределами России - лицо освобождается от подачи уведомления.

Вместе с тем, если лицо не имеет регистрации по месту жи-

тельства на территории России, но преимущественно проживает в России – обязанность подачи уведомления у лица возникает.

При отсутствии регистрации по месту жительства на территории России и длительном проживании за пределами России - обязанность подачи уведомления у лица возникает в течение 30 дней со дня первого въезда на территорию России, что подтверждается копиями страниц заграничных паспортов с отметками о въезде.

Во избежание привлечения к уголовной и административной ответственности граждан дополнительно доводим информацию до населения на обслуживаемой территории посредством СМИ (печатные издания, телерадиовещания) о подаче гражданином Российской Федерации или законным представителем уведомления о наличии иного гражданства либо вида на жительства или иного действительного документа, подтверждающего право на постоянное проживание в иностранном государстве.

По всем вопросам обращаться отделение УФМС России по Республике Дагестан в Магарамкентском районе.

Дуьньядилаь цлар илитна

ТУЬРКИЯДА ТЕРАКТ

СИРИЯДИН сергьятдивай тахминан цлуд километрдин мензилда авай Туьркиядин Суруч шегьердин культурадин центрда вичин чандилай гьил къачунвай, 18 йиса авай террористкади хьиткъинардай шей кардик кутуна. Уьлкведин властри фикирзавайвал, и тахсиркарвал «Исламдин государство» (ИГ) дестедин членрикай сада авуна. Туьркиядин премьер-министр Агьмет Давутогьлудин гафаралди, тахсиркарвал авур чкадилаь кватлай делилри шагьидвалзавайвал, ИГ-ди «чан алай бомба» ишлемишна.

ХЕМИРДИКАЙ-БАГЬА ДАРМАН

АЛИМРИ зегьерлу гьуьлягьдин генар хемирдик кутуна ва гьуьлягьдин тлебии агьудин хьтин къуват авай, ивидин дамарра арадал къвезвай лахтайрин аксина женг члугвадай шей арадал гьана. Алимри чпин и тежрибадикай Scientific Repoifs журналдин чинра суьгьбетна.

К ъ и б л е д и н н и Рагьэкьечдай патан Азияда гьалтзавай легьв авай гьуьлягь лап акьалтлай хаталуди яз малум я, бязи вахтара адаз «вад кам бес я»

лугьзува: и гьуьлягьди класайдалай гьуьгьуниз инсандивай вахчуз хъжедайди анжах 4-5 кам я.

Гьа са вахтунда адан агьудик квай агкисакуталин лугьудай белок иви лахта хьун энгелардай лап гужлу такьат я. И белокди риклин кваллах мукьвал-мукьвал пайгардикай хкатуни себедиз элкьвезвай тромбар арадал атуни хаталувал лап тимиларзава, гьа и вахтунда инсандин маса организа саки гьич садрани члуру таьсирзавач. Амма эхиримжи вахтаралди, алимривай агкисакуталин инсандиз хатасуз жуьреда зегьердикай чара ийиз жезвачир.

Цийи технология биологиядин жигьетдай адан хатасузвал тайнарун патал Китайда гьеле ахтармишнава. Иви лахта хьуниз акси шей промышлен-

ный къайдада гьасилун патал алимри кылдин касдин кампаниядихь галаз икьрар кутлуннава. Гьелелиг хемир вичикай белок хкудайдалай инихь 36 сят арадай фейила, пуч жезва, амма винидихь твар къунвай белок гьазуруни технология хьсанарай члавуз гьар йисуз и шей хейлин гзаф къадарра гьазуриз жеда.

АШНАДИХЪ ГАЛАЗ КАТНА

НОРВЕГИЯДИН Эйдсвол лугьудай чкада, яшлугьун квалеле яшамиш жезваз хьайи 92 йиса авай дишегьли 87 йис хьанвай вичин ашнадин патав Швециядиз катна, хабар гузваNheLocal-ди.

Дишегьли яшлугьун квалеле амачирдикай хабар

хьайила, идарадин руководстводи полициядивай куьмек тлалабна. Амма Норвегиядин агьали тир дишегьли вичин отпуск рик алай касдихь галаз санал киле тухун патал яшлугьун квалеляй экьечна фейидакай хабар хьайила, ам жагьур хьувунин серенжемар киле тухун акьвазарна. Ашукь хьанвайбур итимдин квартирада са шумуд югь кечирмишун патал Стокгольмдиз рекье гьатна.

«Им гьакьикьатдани риклиз лап таьсирдай муьгьуьббатдин агьвалат я», - кьейдна клиникадин киле авай Янка Хольстада. Адан гафаралди, яшлугьун квалеляй катая дишегьлиди къанунсуз гьич са кваллахни авунвач, амма ада идарадин къуллугьчийрик секинсузвал кутуна, вучиз лагьайтла ада вич экьечна физвайдан патаяй виликамаз тагькимарнач».

ЧИР ХЪУН ХЪСАН Я

***Тукъуьлда къванер** авайла, чугъндурдин ширедикай кумек жеда. Ам икI гъазурда 3-4 чугъндур миxъна, кIусариз атIана, яд илична зайиф цIал эцигна, шире хъиз икьи жедалди ргада, ахпа йикъа пуд сеферда фу недалди вилик хуьрекдин 2 тIурунавайди хъвада. 2 вацралай къванер кумуль жеда. Операция авунин лазимвал амукъдач.

***ДуркIунар тIазвайла,** брусникадин пешери хъсан кумек гуда. Ам икI гъазурда: хуьрекдин са тIурунавай брусникадин пешерал яд илична, зайиф цIал эцигна (къалпагъ алачиз) 15 декъикъада ргада. Ахпа ам тадиз куьзда, гъикI лагъайтIа, адак дамарриз зиян гудай шейер ква. И цикай йикъа пуд се-

ферда фу нез пуд сят амайла, 100 мл. хъвада.

***Инсанди суткада** (иллаки йифиз) 7 сятда ахвар авун лазим я, лугъузва Америкадин алимри. Ял язавачир беденда шекердин къадар виниз хкаж жеда. ГъакIни обменный процессар къайдадикай хкатда, инсан куьк жез башламишда.

***Бронхит авайла** ва я мекьи хъана азарлу хъайила, касторкадин ягълу ва скипидар (2:1) сад-садак какадарна, хурудивай гуьцIун меслятзава.

***Гатун вахтунда** 10 кг гъар гъижуредин хъайитIани емишар тIуьртIа, куьн хъуьтIуьз азарлу жедач.

***Свах тIазвайла,** сухван винел алай куручIдал прополис-

дин са кIус эцигайтIа, тIал секин жеда.

***КуручIрай иви** къведайла, активированный цивиндин 5 таблетка ва прихополдин са таблетка кумуль авуна, хуьрекдин 2 тIурунавай сарар чухъудай порошокдик какадарна, экуьнахъ ва нянихъ сарар чухъвейтIа, иви атун акъвазда.

***Сарар мягъкембур** хъун патал, хъархъарин чкалар чай хъиз демда туна, сарар чухъвейдалай гуьгъуьниз сиве экуьурда.

***Къилин чIарар** алахъдайла, куркумадин порошокдал яд ва я набататдин ягълу илична, икьи къаришма тукIуьрна, ам къилин хамунивай ва чIарарин пунаривай гуьцIна, зур сятда тада, ахпа чухъуьн хъийида. И процедура гъафтеда садра авуртIа бес жеда.

***Яшар хъанвай** инсанриз хурмадин къурурнавай пешерин чай гъаф хийирглу я.

***Руфуник ял** акатнавайла, агъадихъ галай рецептдикай менфят къачуда 50 г. регъвенвай шивитрин тум, 50 г. къурурнавай тысячелистникдин цуквер, 30 г. кумуль авунвай эферрин тум, вири сад-садак какадарна, хуьрекдин 5 тIурунавай къаришмадал 1 литр ргазвай яд илична, 2 сятда тада. Ахпа ам чимидакъ ? стаканда авайди йикъа 3-4 сеферда, кумуль - кумуль хупIар ийиз, хъвада.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Сообщаем что, согласно графика ППР проводимые ООО «Газпром трансгаз Махачкала» в августе 2015 г. и согласованные с ООО «Газпром газораспределение» запланированы отключения ГРС «Ново-Филя», 05.08.2015г. Бильбиль-Казмаляр, с. Газард-Казмаляр, с. Капир-Казмаляр, с. Кчун-Казмаляр, Филя, с. Самур, с. Приморский, с. Тагиркент-Казмаляр, с. Хтун-Казмаляр, с. Чахчах-Казмаляр. ГРС «Ново Аул» 11.08.2015г. с. Азадогли, с. Бут-Казмаляр, с. Кличхан, с. Новый-Аул, с. Оружба, с. Яруквалар, с. Ходжа-Казмаляр.

Р.А.МАГОМЕДОВ,

заместитель директора филиала по реализации газа.

Къапиркъазмайрин хуьруьн СОШ акъалтIарайдан гъакъиндай 1997-йисуз Шалбузов Мурадик Шалбузовичаз гайи 0288021-нумрадин аттестат квахъуниз килигна **къуватда амачирди яз гъисабин**

ЦIелегуьнрин юкъван школадин коллективди

Шихрагъимов Исмеил кечмиш хъунихъ галаз алакъалу яз, рагъметлудан рухваяр тир Шихкеримаз, Хидираз ва амай вири багърийриз дериндай хажалат чIугуналди башсагълугъвал гузва.

ЦIелегуьнрин юкъван школадин коллективди

Межведилов Джабраил кечмиш хъунихъ галаз алакъалу яз, рагъметлудан хва Германаз ва амай вири багърийриз дериндай хажалат чIугуналди башсагълугъвал гузва.

Къилин редактор
А.ИСМАИЛОВ.

Газет гъафтеда
садра акъатзава.

Газет Магъарамдхуьруьн райондин администрацияда регистрация авуна.
Регистрациядин № 301.

Редакциядин адрес: Магъарамдхуьр,
Ленинан куьче, 4.
Телефонар: редактор- 25-1-37, жавабдар
секретарь - 25-1-39, бухгалтер-25-9-69.

Чап ийиз вахкудай вахт - 16.00.

Чапун патал къул чIугуна- 15.00.

Газет ООО «Самур» типографияда гъазурна ва гъана чапна. 368780. Магъарамдхуьр, Ленинан куьче, 4. Лезги чIал.

Индекс 63340. Тираж 1317. Заказ № 32.

+7